

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET:

Santeri Jaakkonen

Kauppias Santeri Jaakkonen kuoli Kemissä ?? ?? ?. Hän oli syntynyt Wienin Tunkualla ?? ?? ?. Suomeen hän tuli 16-vuotiaana Kuhmoon. V. 1927 hän muutti Kemiin Kemi Oy:n palvelukseen. Täällä hän työskenteli eri osastoilla viisi vuotta.

Itsenäiseksi yrittäjäksi hän ryhtyi v. 1933 perustaen vaatustavaraliikkeen Karihaaraan. Myöhemmin hän perusti myös haaraliikkeen Kemiin.

Lähes 20 vuotta hän kuului Kemin kaupunginvaltuustoon, myös kaupungin hallitukseen, moniin lautakuntiin sekä toimi kaupungin vuositilintarkastajana. Jaakkonen osallistui myös oman ammattinsa kehittämiseen. Hän kuului vuosia valtakunnallisen kauppiasliiton hallitukseen, toimi lähes 20 vuotta Länsi-Pohjan yrittäjien hallituksessa, josta 3 vuotta puheenjohtajana sekä 20 vuotta Kemin Kauppiat ry:n puheenjohtajana.

Karjalan asiat olivat aina Santeri Jaakkosen sydäntä lähellä. Hän oli perustamassa Karjalan Sivistysseuran Kemin alaosaan ja toimi sen puheenjohtajana aina kuolemaansa saakka. KSS:n seppeleen hänen haudalleen laskivat pankinjohtaja Paavo Leminaho ja teknikko Simo Timonen, KSS:n alaosaan seppeleen laskivat M. Melgin, T. Hirvonen ja S. Vuolle.

— Georg Shula kuoli 16. 12. -73 Helsingissä. Hän oli syntynyt Salmissa 22. 4. 1915. Yrjö oli rehti aseveli, johon saattoi luottaa tiukankin paikan tullen. — Briha.

— Olga Memonen, o.s. Gorbatsov, kuoli Nurmeksessa 27. 11. -73. Hän oli syntynyt Aunuksessa 3. 6. 1898.

— Sanni Jormanainen, o.s. Mämmi, kuoli Iloantissa 13. 1. -74. Hän oli syntynyt Suistamolla 13. 4. 1903.

— Juho Niilola kuoli Liperissä 29. 12. -73. Hän oli syntynyt Kiimasjärvellä 6. 7. 1899. Viittamme Niilolan haastatteluun sivulla 15.

— Klaudia Sontrakka, o.s. Saveljeff, kuoli 31. 10. -73 Kuopiossa. Hän oli syntynyt 30. 4. 1890 Suistamolla ja solminut avioliiton 1920-luvulla Niilo Sontrakan kanssa, joka oli kotoisin Aunukselta, Munjärven pitäjän Pälärven lyyttiläiskylästä.

— Osastopäällikkö Yrjö Tepponen kuoli Helsingissä 30. 12. -73. Hän oli syntynyt Pietarissa 6. 6. 1891. Hän oli suorittanut Kansallis-Osake-Pankin palveluksessa pitkän työpäivän. Hän oli harras ortodoksi ja osallistui merkittävästi Helsingin ortod. seurakunnan toimintaan sekä valtuustossa että neuvostossa. Nuoremmille hän oli oiva esimerkki. Hän oli heimolehtemme ystävä. 18 vuotta hän oli pappiseminaarin johtokunnan jäsenenä ja 5 vuotta kirkolliskokouksen jäsenenä.

— Olga Karpova, Karpaisen Olga, o.s. Marttina, kuoli joulukuussa Kontupohjassa. Hän oli syntynyt Munjärven pitäjän Suopohjan kylässä v. 1891. Hänen miehensä Mihail Aunuksen kansannousun jälkeen jäi Suomeen ja on haudattu Suojärvelle Kaipaan hautausmaahan. Olgan kolmesta pojasta kaksi katosi Arhipelag Gulagiin, kolmas vietiin ja kaatui viimeisessä sodassa.

Saapuneessa lyyttiläismurteisessa viestissä sanottiin: »Muoh panimma Kompohjaan. Rahvast oli äijä, omid dai vierahid.» Muistijaisia on vietetty 20. ja 40. kuolinpäivinä.

Ennen kuolemaansa hän itse kirjoitti Suomeen: »Tšepotšk (= ketju) katkei, rista kadoi, olen ristata, tahtoisin ristan.» Hän sai ortodoksisen kaularistin Suomen sukulaisilta ennen kuolemaansa.

Karpaisen Olga (vas.). Oikealla ystävätär Suopohjan Heiroisia.

— Rovasti Leonidas Homanen kuoli 28. 12. -73 Helsingissä. Hän on vanhan aunukselaisen pappissuvun jäsen, syntynyt papin poikana 5. 6. 1905 Paateneen Särkijärvellä. Hän siirtyi Suomeen Aunuksen kansannousun ja sitä seuranneiden levottomuuksien jälkeen. Hän suoritti Sortavalan pappiseminaarin v. 1927 ja toimi sen jälkeen antaumuksellisesti papillisissa tehtävissään, kirkkoherrana Suojärvellä 1927—1930, Viipurin suomalaisessa ort. seurakunnassa 1930—1945 sekä Turun seurakunnassa 1945—1959. Kirkolliskokouksessa papiston edustajana hän oli v. 1935 ja 1942. Hän oli lämminhenkinen, sydämellinen, sovitteleva, karjalainen pappismies parhaimmillaan. Heimon asiat olivat hänen sydäntään lähellä. Hän on julkaissut kirjaset »Ijäisyssanojen ääressä» ja »Kukkanen Jumalan puutarhassa».

Leonidas Homanen

Kastehelmi Karjalainen

Joulukuun puolivälin seutuilla yllätti meidät suruviesti Turusta. Lausuntataiteilija Kastehelmi Karjalainen oli 12. 12. 1973 siirtynyt suuren rauhan majaan, tuonilmaisiiin.

Kastehelmi Karjalainen syntyi 10. 5. 1911 Helsingissä, mutta vietti koko lapsuutensa Karjalassa, ennen kaikkea Käikisalmissa. Täällä pääkaupunkilaistyttyä satutti karjalaisuuden kipuna, jota elämän taipaleen varrella oli omiaan vahvistamaan mm. runonkeräysretket Raja-Karjalaan ja henkilökohtaiset tuttavuus- ja ystävyysuhteet pääkaupungin karjalaispiireihin.

Kolmekymmentäluvun puolivälistä Kastehelmi Karjalainen tavataan erittäin suosittuna ohjelman suorittajana erilaisissa tilaisuuksissa. Erityisesti löi taiteilija Karjalainen itsensä läpi omilla lausuntailloillaan. Tämän ohella oli Kastehelmi Karjalainen vakinainen ja uskollinen ohjelmansuorittaja itä-karjalaisten juhla- ja heimotilaisuuksissa.

Uskollisuus karjalaisuudelle jatkui vuosien myötä. Allekirjoittaneella oli onni ja ilo tuntea taiteilija Karjalainen vuosikymmenien ajan. Erityisesti on mieleeni jäänyt heimojuhlat v. 1936 Tampereella ja vuotta myöhemmin Kajaanissa. Näissä molemmissa juhlissa Kastehelmi Karjalainen oli todella enemmän kuin pelkkä ohjelmansuorittaja. Hän todella oli ja eli sydämineen ja sieluneen heimorahvaan mukana. Kosketus taiteilijan ja yleisön välillä oli ehyt ja rikkumaton.

Taiteilijana on Kastehelmi Karjalainen jättänyt tämän kirjoittajan mieleen temperamentikkaan, luovan persoonan, joka syvällisesti on paneutunut kansanrunouteen. Ihmisenä on Kastehelmi Karjalainen jättänyt mieleen lämpimän, toisten iloja ja suruja syvästi ymmärtävän kanssaihmissen, jota huumorin pilke on ollut omiaan pehmentämään. Taiteilija Karjalainen oli aina valmis kuuntelemaan toisen murheita ja valmis myös antamaan apuansa.

Kansanrunojen ja ennenkaikkea Kantelettaren runojen tuominen ohjelmistossa laajojen piirien tietoon on mittava työ, työ josta muodostui hänen elämänsä keskeisin toimintakenttä. Karjala ja karjalaisuus liittyi elimellisesti tähän kenttään. Ja Karjalasta tulikin Kastehelmi Karjalaisen niin näkyvä kuin näkymätönkin voimanlähde, josta hän kuin taikalähteestä ammensi innoitusta ja voimaa mittaval-

le suoritukselleen. Keväällä 1965 vietti taiteilija 30-vuotistaiteilijajuhlaa ja samoihin vuosiin mahtui myös pitkä esiintymismatka Yhdysvaltain ja Kanadan suomalaisten keskuuteen. Kirjallinen esityskään ei taiteilijalle ollut vieras, sillä hän julkaisi mm. kaksi muistelmateosta: Maammo oleks' historiaa . . .?» sekä »Ollaanpas vaan.» Tämän vuoden itenäisyyspäivänä myönnettiin Kastehelmi Karjalaiselle Pro-Finlandia-mitali.

Taiteilija Karjalainen on poistunut sinne, mistä ei enää ole paluuta. Me, maallista vaellusta vielä jatkavat hiljennymme viettämään muistohetkeä ja tunnustamaan miten paljon ja paljosta me olemme taiteilija Karjalaiselle kiitollisia.

Helsingissä, joulukuun 18 päivänä 1973

Aleksi Lahelma

— Stepan L o s k i n kuoli Lohjan sairaalassa 15. 11. -73. Hän oli syntynyt Vienassa (Kiestingissä) 27. 10. 1884. Hän perusti Lohjan Virkkalaan tekstiilikaupan, joka on vieläkin toiminnassa.

Petroskoissa julkaistussa Karjalan historia-kirjassa (Otskerki Istoriä Karelii) sivulla 391 Karjalan suurempien tapahtumien luettelossa mainitaan vuodet 1760—1763, jolloin Savva Loskin (Aunuksesta) ensimmäisenä aluksellaan kiersi Jäämeren suuren saaren — Novaja Zemljan. Olisiko sama suku siirtynyt myöhemmin pohjoiseen, Viaan?

— Paraskeeva L u h t a l a kuoli 19. 11. -73 Karttulassa. Hän oli syntynyt 10. 10. 1884 Vienan Karjalassa.

— Pianotaiteilija Irma R u u s k a n e n - H o m a n e n kuoli 23. 11. -73 Helsingissä. Hän oli syntynyt 10. 7. 1919 Viipurissa. Hän oli solminut avioliiton viulutaiteilija Juhani Homasen kanssa, jonka isä oli äsken tuonilmaisiiin siirtynyt rovasti L. Homanen.

— Nina S a i l a v u o r i kuoli auto-onnettomuudessa Kanadassa 18. 11. -73. Hän solmi avioliiton Kanadan kansalaisen kanssa ja häät pidettiin Kemissä viime keväänä. Hänen äitinsä Fenä Fufertoff oli kotoisin Kontupohjan Tiutiasta.

— Klaudia M i i n i n kuoli Lieksassa 16. 1. -74. Hän oli syntynyt Suojärvellä 24. 2. 1922. Suku oli kotoisin Viennasta.

— Pankinjohtaja Mikko S e t k ä n e n kuoli 18. 12. -73 Siilinjärvellä. Hän oli syntynyt 14. 7. 1901 Salmassa. Hän tuli KOP:n Salmin konttorin esimieheksi v. 1943. Moskovan pakkorauhan jälkeen hän tuli Siilinjärven konttorin esimieheksi.

— Viime joulukuun 11. pnä kuoli Marina T i m o n e n Taivalkosken kunnansairaalassa. Hän oli syntynyt Vienan Karjalassa Uhtuan kunnan Luusalmen kylässä huhtikuun 4. päivänä 1894. Talvella 1922 hän muiden vienalaisten tavoin joutui jättämään luonnonkauniin kotiseutunsa maisemat, Tahkolahden kotinsa ja siirtymään Suomeen. Taivalkoskella sukulaistalossaan hän suoritti pitkän päivätyönsä. Tuttavapiirissä hänet tunnettiin hartaana, uskonnollisena ihmisen ja valoisan luonteen omaavana lähimmäisenä. Vainaja siunattiin maan multiin Taivalkosken hautausmaahan.